ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 01.12.2000
COM(2000) 803 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Εφαρμογή της αρχής της πρόληψης και πολυετείς μηχανισμοί καθορισμού των TAC

Εφαρμογή της αρχής της πρόληψης και πολυετείς μηχανισμοί καθορισμού των TAC

I. Εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης στην αλιεία 4

I-1 Ιστορικό και βάσεις 4

I-2 Τρόπος διατύπωσης γνώμης του CIEM 6

I-2-1 Βασικές αρχές 6

I-2-2 Επιθυμητές βελτιώσεις όσον αφορά τη διατύπωση γνωμών 7

II. Η πολυετής προσέγγιση καθορισμού των TAC 9

II-1 Προσδοκίες των επαγγελματιών του κλάδου και δυνατότητες 9

II.1.1 Διακυμάνσεις των αποθεμάτων και των επιστημονικών γνωμών 9

II.1.2 Το κόστος της σταθεροποίησης των TAC 10

II-2 Κανόνες λήψης αποφάσεων «harvest rules» 11

III. Σχέσεις με την προληπτική προσέγγιση 12

IV Οι προηγούμενες προσπάθειες, τα μέχρι σήμερα επιτεύγματα και το τι μένει ακόμα να γίνει 14

IV-1 Οι προηγούμενες προσπάθειες 14

IV-2 Πολυετείς στρατηγικές που τέθηκαν σε εφαρμογή από τότε «κατά περίπτωση» 14

IV-3 Η προσεχής φάση 15

IV-3-1 Κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό πολυετών στρατηγικών 15

IV-3-2 Η προπαρασκευή της νέας πρωτοβουλίας 16

Εισαγωγή

Ολόκληρο το κείμενο επικεντρώνεται στην εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης σε ένα ιδιαίτερο πρόβλημα: τον καθορισμό των ΤΑC και των ποσοστών εκμετάλλευσης στο πλαίσιο της διαχείρισης της αλιείας σε μονοειδική βάση. Η ανάλυση θα μπορούσε και θα έπρεπε να διευρυνθεί αργότερα.

Η εφαρμογή της αρχής της πρόληψης καλύπτει ένα πεδίο πολύ ευρύτερο από το πεδίο της αλιείας. Πραγματοποιήθηκε για το σκοπό αυτό ένας γενικός προβληματισμός (COM(2001) 1). Παρά το γεγονός ότι η έκτασή του είναι περιορισμένη, η ανάλυση που ακολουθεί εξετάζει, ωστόσο, ένα πρόβλημα-κλειδί της ΚΑλΠ.

Η εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης στις περιφερειακές οργανώσεις και στις αλιευτικές συμβάσεις, τόσο σε επίπεδο αρχής όσο και σε επίπεδο μεθόδου εφαρμογής, ανταποκρίνεται στην έννοια της αρχής της πρόληψης, όπως αντανακλάται στην ανακοίνωση της Επιτροπής (COM(2001) 1).

Στο πλαίσιο της ΚΑλΠ η πολιτική διατήρησης των αλιευτικών πόρων κυριαρχείται μέχρι σήμερα με έναν ετήσιο ρυθμό, ο οποίος χαρακτηρίζεται από τη διαπραγμάτευση, στο τέλος του έτους, των ΤΑC για το επόμενο έτος. Η συνεχής παρουσία του ρυθμού αυτού προκάλεσε προβλήματα τα οποία επιδεινώθηκαν κατά τη διάρκεια των ετών:

- ο ετήσιος καθορισμός των ΤΑC δεν επιτρέπει τον καθορισμό και την τήρηση μιας μεσοπρόθεσμης προοπτικής. Οι διαπραγματεύσεις στο Συμβούλιο οδήγησαν συχνά στην αναβολή της λήψης δύσκολων μέτρων που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση των αλιευτικών αποθεμάτων, κυρίως λόγω της ύπαρξης επιστημονικής αβεβαιότητας. Η αναβολή για ένα έτος της εφαρμογής των μέτρων αυτών μπορεί πράγματι να μην παρουσιάζει από μόνη της μεγάλους κινδύνους. Ωστόσο όμως, η επανάληψη κάθε έτος της διαδικασίας δεν μπορεί παρά να οδηγήσει τα αποθέματα σε ακραίες καταστάσεις κινδύνου.

- ο κλάδος της αλιείας δεν διαθέτει την αναγκαία δυνατότητα πρόβλεψης των προοπτικών σχετικά με τις προοπτικές εξέλιξης των δραστηριοτήτων, του δεδομένου ότι τα ΤΑC ενός έτους είναι γνωστά εν γένει μόνο κατά τις τελευταίες ημέρες του προηγουμένου έτους. Μπορούν εξάλλου να χαρακτηρίζονται από απότομες αλλαγές, την ανάγκη των οποίων αμφισβητεί συχνά ο κλάδος.

- είναι πολύ δύσκολο να καθοριστεί η σχέση μεταξύ μιας πολιτικής διατήρησης που κυριαρχείται από έναν αυστηρά ετήσιο ρυθμό, καθώς και της πολιτικής όσον αφορά το στόλο που έχει ανάγκη μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προοπτικών.

Ο ετήσιος ρυθμός λήψης αποφάσεων είχε εκ των πραγμάτων ως αποτέλεσμα μία αναβλητική πολιτική διαχείρισης των αποθεμάτων η οποία απέτυχε να προστατεύσει ή να αποκαταστήσει τα αποθέματα. Δεδομένου ότι το πρόβλημα δεν είναι πρόβλημα μόνο της ΚΑλΠ, η προληπτική αρχή αναπτύχθηκε για την αντιμετώπιση των δυσκολιών αυτών. Εντούτοις, η εφαρμογή της είναι περισσότερο πολύπλοκη απ'ό,τι η επεξήγησή της. Το πρώτο τμήμα του παρόντος εγγράφου προσπαθεί να διαφωτίσει τη συζήτηση σχετικά με το θέμα αυτό. Το δεύτερο τμήμα διευρύνει τη συζήτηση προκειμένου να συμπεριλάβει την εισαγωγή πολυετών πλαισίων διαχείρισης, δεδομένου ότι η πολυετής διάσταση είναι αναγκαία όχι μόνο για την αποτροπή του κινδύνου καταστροφής αλλά επίσης και για τον εξορθολογισμό της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων. Το τρίτο τμήμα ασχολείται με τις σχέσεις μεταξύ της προληπτικής προσέγγισης και των πολυετών μηχανισμών λήψης αποφάσεων για τα ΤΑC. Το τελευταίο τμήμα περιγράφει την προσέγγιση που απαιτείται προκειμένου να διαθέτει η ΚΑλΠ τέτοιου

είδους πολυετείς ρυθμίσεις λήψης αποφάσεων, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη την προληπτική προσέγγιση καθώς και τους άλλους παράγοντες, αρχίζοντας από τις ανησυχίες του κλάδου για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποφυγή υπερβολικά ραγδαίων διακυμάνσεων των TAC.

I. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ

I-1 Ιστορικό και βάσεις

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η αρχή της πρόληψης κατέστη αναγκαία λόγω της υπερβολικά συχνής απόρριψης, καθυστέρησης ή εξουδετέρωσης του περιεχομένου δύσκολων αποφάσεων εξαιτίας της ύπαρξης αβεβαιότητας σχετικά με την αναγκαιότητά τους. Μια τέτοια αναβλητική τακτική οδηγεί συχνά στη διάθεση των απαιτούμενων στοιχείων μόνον μετά την επέλευση του γεγονότος το οποίο επιθυμούμε να προλάβουμε. Η προληπτική αρχή, βάσει της οποίας η έλλειψη βεβαιότητας δεν αποτελεί επαρκή λόγο για την αναβολή δύσκολων αποφάσεων, καλύπτει, ως εκ τούτου, μια βασική ανάγκη.

Η εφαρμογή της, η οποία περιγράφεται ως "προληπτική προσέγγιση" ήρθε αμέσως αντιμέτωπη με μία διπλή ασάφεια:

- 1/ ποια είναι η φύση του σχετικού κινδύνου, ή με άλλα λόγια, ποιο είναι το γεγονός το οποίο πρέπει να προληφθεί με την υιοθέτηση της προληπτικής προσέγγισης;

- 2/ ποιος είναι ο ορισμός ενός αποδεκτού επιπέδου κινδύνου;

1/ Ο κίνδυνος

Κατά την αντίληψη του ευρύτερου κοινού, ο κίνδυνος που συναισθανόμαστε αντιστοιχεί συχνά με τον κίνδυνο μιας αναπότρεπτης εξέλιξης, η οποία συνδέεται περισσότερο συγκεκριμένα με την εξαφάνιση ενός είδους, ή τουλάχιστον ενός βιολογικού πληθυσμού. Το συναίσθημα αυτό δεν είναι σε γενικές γραμμές σωστό δεδομένου ότι οι επιστημονικές γνώμες που εκφράζονται από τους εμπειρογνώμονες που παρακολουθούν την εξέλιξη των πόρων δεν αναφέρονται γενικά στον τύπο αυτό του γεγονότος. Η ασάφεια δεν σταματάει εκεί, δεδομένου ότι, ανάλογα με τις ομάδες εμπειρογνωμόνων, τους κανονισμούς και τα όργανα διαχείρισης της αλιείας, ο τύπος του κινδύνου, την πρόληψη του οποίου επιδιώκει η προληπτική προσέγγιση, ποικίλλει.

- Η συμφωνία των Ηνωμένων Εθνών για τα επικαλυπτόμενα και άκρως μεταναστευτικά αποθέματα του 1995, καθώς και ο κώδικας συμπεριφοράς του FAO για μία υπεύθυνη αλιεία αναφέρονται στην ανάγκη να μην γίνει το ποσοστό εκμετάλλευσης υψηλότερο από εκείνο το οποίο θα επέτρεπε μία μέγιστη δυνατή απόδοση των ιχθυαποθεμάτων, χωρίς να υφίστανται μειώσεις της αναπαραγωγικής ικανότητάς τους (Maximum Sustainable Yield)[1]. Ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε στη NAFO βαδίζει στην ίδια κατεύθυνση. Το γεγονός που επιθυμούμε να αποφύγουμε αντιστοιχεί λοιπόν στον κίνδυνο της υπερεκμετάλλευσης από απόψεως σταθερής κατά βάρος παραγωγής.

[1] Η έννοια που δίνεται στη μέγιστη δυνατή απόδοση των ιχθυαποθεμάτων στους διάφορους οργανισμούς θα άξιζε να αποσαφηνιστεί. Τα σχετικά κείμενα αναφέρουν τη χρήση της εν λόγω μέγιστης απόδοσης «ότι χαρακτηρίζεται από σχετικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών απαιτήσεων των αναπτυσσομένων χωρών", γεγονός που δείχνει τον σύνθετο χαρακτήρα των βάσεων.

- Οι γνώμες του CIEM (Διεθνούς Συμβουλίου για την Εκμετάλλευση της Θάλασσας) αναφέρει εξάλλου έναν άλλο κίνδυνο2: την κατάρρευση του αποθέματος. Η αφθονία των αναπαραγωγικών ψαριών μπορεί πράγματι να γίνει τόσο χαμηλή ώστε η ανανέωση των γενεών να τεθεί σε κίνδυνο. Μία μέτρια μείωση της αφθονίας του αναπαραγωγικού αποθέματος (αφθονία που μετράται από τη βιομάζα ώριμων ή γόνιμων ψαριών) επηρεάζει σε μικρό βαθμό την αφθονία των προκυπτόντων νεαρών ψαριών, διαδικασία η οποία αποκαλείται συγκαταρίθμηση νέων ψαριών στο απόθεμα. Βιολογικοί μηχανισμοί επιτρέπουν την αντιστάθμιση μιας μέτριας μείωσης του αποθέματος των αναπαραγωγικών ψαριών.

Ωστόσο, όμως, μια υπερβολικά μεγάλη μείωση της αναπαραγωγικής βιομάζας μπορεί να προκαλέσει συστηματική μείωση της συγκαταρίθμησης νέων ψαριών στο απόθεμα. Η μείωση του αποθέματος μπορεί να επέλθει συνεπώς πολύ γρήγορα εάν δεν ληφθούν μέτρα: σε αντίθετη περίπτωση,, οι επιπτώσεις παίρνουν μορφή χιονοστιβάδας. Αυτό δεν σημαίνει ότι η εξέλιξη αυτή είναι μη αναστρέψιμη. Κατά γενικό κανόνα, τα προστατευόμενα αλιευτικά αποθέματα αποκαταστάθηκαν μετά την κατάρρευσή τους. Ωστόσο, όμως, υπάρχουν εξαιρέσεις, και επιπλέον η αποκατάσταση μπορεί να είναι πολύ αργή. Πενήντα περίπου έτη για την αποκατάσταση της αντλαντο-σκανδιναβικής ρέγγας. Η αποφυγή της κατάρρευσης των αλιευτικών πόρων αποτελεί στόχο υψίστης προτεραιότητας. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, θα συζητηθεί η προληπτική προσέγγιση στο υπόλοιπο τμήμα του παρόντος εγγράφου.

2/ Επιλογή των επιπέδων κινδύνου

Η εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης δεν πρέπει να έχει ως στόχο την επιδίωξη μηδενικού κινδύνου. Θα έπρεπε πολύ συχνά να απαγορευθεί κάθε τύπος αλιείας εάν θα θέλαμε να αποφύγουμε κάθε κίνδυνο κατάρρευσης. Είναι πιθανόν να γινόταν κάποιο λάθος (να μην επιβληθούν αποτελεσματικοί περιορισμοί στην αλιεία γιατί δεν αποδείχθηκε η αναγκαιότητά τους ή να ληφθούν συστηματικά αυστηρότερα μέτρα για τη μείωση στο ελάχιστο των κινδύνων. Μια ισόρροπη προσέγγιση πρέπει να σταθμίζει το σύνολο των κινδύνων που προκαλούνται από κάθε μέτρο διαχείρισης: βιολογικοί κίνδυνοι κατάρρευσης για τα αποθέματα, οικονομικοί κίνδυνοι για τον κλάδο.

Ο καθορισμός των αποδεκτών επιπέδων κινδύνου ανήκει στην αρμοδιότητα των οργάνων διαχείρισης, ενώ οι επιστήμονες είναι αρμόδιοι για την επεξήγηση των κινδύνων που συνδέονται με τις διάφορες υποθέσεις. Οι εν λόγω επιστήμονες θα μπορούσαν να είναι υπεύθυνοι για την "αξιολόγηση των κινδύνων", ενώ τα όργανα διαχείρισης για τη λήψη αποφάσεων για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται («διαχείριση του κινδύνου»). Εάν η επιστημονική κοινότητα εκτιμά ότι η διαχείριση των κινδύνων που τέθηκε σε εφαρμογή από τα όργανα λήψης αποφάσεων δεν είναι εύλογη, έχει τη δυνατότητα να το δημοσιοποιήσει αλλά όχι να διατυπώσει τις γνώμες της κατά τρόπο που να προκαλεί πίεση στα όργανα λήψης αποφάσεων.

---

[2] Εάν το CIEM αναφέρεται στους κινδύνους κατάρρευσης του αποθέματος και όχι στη μεγιστοποίηση της σταθερής παραγωγής, αυτό γίνεται γιατί για ένα σύνολο αποθεμάτων οι όροι μιας τέτοιας μεγιστοποίησης είναι δύσκολοι, ίσως και να είναι αδύνατος ο καθορισμός τους, αλλά επίσης γιατί η θνησιμότητα λόγω της αλιείας που διεξάγεται με στόχο πολλά αποθέματα είναι σε βαθμό μεγαλύτερο από εκείνη η οποία θα αντιστοιχούσε σε μία μεγιστοποίηση της κατά βάρος παραγωγής. Αυτό εξάλλου συμβαίνει συχνά από τότε που η ΚΑΛΠ τέθηκε σε εφαρμογή. Ο μεσοπρόθεσμος επιτεύξιμος στόχος ίσως να μην είναι μία μεγιστοποίηση, αλλά απλά η αποφυγή της κατάρρευσης των αποθεμάτων και η μείωση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας ανά τύπο αλιείας σε αποδεκτές αναλογίες από κοινωνικής και πολιτικής απόψεως.

Η θεωρητική αυτή προσέγγιση θα μπορούσε να εφαρμοστεί πλήρως μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Ο άμεσος ποσοτικός υπολογισμός των κινδύνων κατάρρευσης είναι δύσκολος. Σε πολλές περιπτώσεις, το μόνο που γνωρίζουμε είναι ότι η συγκαταρίθμηση νέων ψαριών στο απόθεμα φαίνεται να μειώθηκε από το σημείο που η αναπαραγωγική βιομάζα έπεσε κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο, χωρίς ωστόσο να μπορούμε να επιβεβαιώσουμε ότι δεν πρόκειται για σύμπτωση. Είναι δυνατόν επίσης να συμβαίνει αυτό αποκλειστικά και μόνο λόγω του γεγονότος ότι η αναπαραγωγική βιομάζα έχει φθάσει σε ένα ιστορικά χαμηλό επίπεδο και ότι, κατά συνέπεια, δεν υπάρχει καμία εγγύηση για τη δυνατότητα του αποθέματος να μπορέσει να συμβάλει στη συγκαταρίθμηση νέων ψαριών στο απόθεμα πέραν του εν λόγω ιστορικά «χαμηλότερου» επιπέδου. Μερικές φορές γίνονται συγκρίσεις με άλλα αποθέματα που παρουσιάζουν ανάλογα χαρακτηριστικά. Πολύ συχνά, οι επιστήμονες σχεδιάζουν διάφορες ενδείξεις προκειμένου να καθορίσουν το επίπεδο της αναπαραγωγικής βιομάζας κάτω από το οποίο θα ήταν επικίνδυνο να κατέβει. Ωστόσο όμως, δεν μπορούν να προβούν σε άμεσο ποσοτικό υπολογισμό του κινδύνου κατάρρευσης του αποθέματος. Η επιλογή του κατωφλίου της βιομάζας αντιπροσωπεύει ήδη μία επιλογή. Το όργανο λήψης απόφασης αντιμετωπίζει κατά συνέπεια μία κατάσταση, στην οποία οι επιλογές, όσον αφορά τους κινδύνους που θεωρούνται ως μη αποδεκτοί, έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και οι λόγοι για τις επιλογές αυτές δεν είναι πάντοτε σαφείς.

Αυτό δεν σημαίνει ότι οι επιστήμονες σφάλλουν ακολουθώντας τη διαδικασία αυτή. Πρέπει να συλλέξουν τις διαθέσιμες ενδείξεις εφόσον δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία για τη διαπίστωση των περιστάσεων βάσει των οποίων εκτιμούν ότι υφίστανται σημαντικοί κίνδυνοι κατάρρευσης, έστω και αν δεν μπορούν να τους υπολογίσουν ποσοτικά.

Η ιδεώδης προσέγγιση είναι αδύνατον, ως εκ τούτου, να ακολουθηθεί. Παρόλα αυτά, θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εφαρμογή της προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση των ρόλων των επιστημόνων και των οργάνων λήψης αποφάσεων.

I-2 Τρόπος διατύπωσης γνώμης του CIEM

I-2-1 Βασικές αρχές

Δύο παράμετροι λαμβάνονται υπόψη για τη διατύπωση γνώμης: αφενός η αφθονία των αναπαραγωγικών ψαριών και αφετέρου το επίπεδο θνησιμότητας λόγω της αλιείας[3].

- Στην πρώτη παράμετρο, οι επιστημονικές γνώμες επιδιώκουν να εντοπίσουν ένα κατώφλι πέραν του οποίου οι κίνδυνοι κατάρρευσης του αποθέματος θα ήταν «μη ελέγξιμοι». Όπως σημειώθηκε παραπάνω, αυτό δεν αντιστοιχεί σε μία ποσοτικά μετρήσιμη πιθανότητα. Εντούτοις όμως, η έννοια του κατωφλίου της βιομάζας, η υπέρβασή του πρέπει να παρεμποδιστεί, είναι απαραίτητη για τη συγκεκριμένη ερμηνεία μιας προληπτικής προσέγγισης που αποβλέπει στην αποφυγή της κατάρρευσης των αποθεμάτων. Η μέτρηση αυτή έχει ονομαστεί Blim (ελάχιστη βιομάζα). Οι γνώμες του CIEM αναφέρουν συχνά μία δεύτερη τιμή βιομάζας, η οποία σημειώνεται ως Bpa (προληπτική βιομάζα), η οποία είναι μεγαλύτερη από την πρώτη για τον καθορισμό ενός περιθωρίου ασφάλειας. Ο κίνδυνος που επιδιώκουμε να προλάβουμε δεν είναι συνεπώς πλέον εκείνος της κατάρρευσης αλλά ο κίνδυνος να καταστεί η αναπαραγωγική βιομάζα κατώτερη από την Blim.

---

[3] Η θνησιμότητα λόγω της αλιείας αντιστοιχεί στην παράμετρο με την οποία μετράται με τον καλύτερο τρόπο από τους επιστήμονες η πίεση που ασκείται από την αλιεία επί των αποθεμάτων. Άμεσο αποτέλεσμα της μέτρησης αυτής είναι η γνώση της αναλογίας του αποθέματος που αλιεύεται κάθε έτος, δηλαδή του ποσοστού εκμετάλλευσης.

- Για τη δεύτερη παράμετρο (θνησιμότητας), οι επιστήμονες αξιολογούν για κάθε επίπεδο θνησιμότητας λόγω της αλιείας το ποσοστό γονιμότητας κάθε ομάδας ηλικίας, δηλαδή τον αριθμό των ωών που μπορεί να γεννήσει. Συγκρίνοντας το αποτέλεσμα αυτό με το ποσοστό γονιμότητας που θα αναπτυσσόταν (τον αριθμό των ωών που θα είχαν γεννηθεί) εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η αλιεία, προκύπτει μία τιμή για το «υπολειπόμενο» εν δυνάμει ποσοστό γονιμότητας που δεν αλιεύθηκε. Όσο περισσότερο εντατικό είναι το επίπεδο της αλιείας, τόσο υψηλότερο είναι το επίπεδο της θνησιμότητας λόγω της αλιείας και χαμηλότερο το «υπολειπόμενο» εν δυνάμει ποσοστό γονιμότητας (με αρχικό δυναμικό ίσο για την ομάδα ηλικίας). Είναι δυνατόν να συνδεθεί μία πολύ ισχυρή μείωση του δείκτη γονιμότητας με έναν μελλοντικό κίνδυνο για το απόθεμα. Εκεί ακόμη, δεν είναι δυνατή η ποσοτική εκτίμηση ενός άμεσου κινδύνου κατάρρευσης. Ωστόσο όμως, διάφορες θεωρήσεις καταλήγουν σε μία ακραία τιμή εκεί όπου οι κίνδυνοι για την επιβίωση των αποθέματος θεωρούνται υπερβολικοί. Η τιμή αυτή σημειώνεται ως Flim. Μία «προληπτική» τιμή σημειώνεται ως Fpa και συνδέεται άμεσα με αυτήν με στόχο την παροχή ενός πρόσθετου περιθωρίου ασφαλείας.

Ο συνδυασμός των δύο κριτηρίων (επίπεδο της γόνιμης βιομάζας σε σχέση με την Blim και Bpa, επίπεδο της θνησιμότητας λόγω αλιείας σε σχέση με την Flim και Fpa) καθορίζει τις διάφορες ζώνες ασφάλειας του αποθέματος, όπως δείχνει η εικόνα 1.

I-2-2 Επιθυμητές βελτιώσεις όσον αφορά τη διατύπωση γνωμών

Το CIEM άσκησε σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να εκφέρει τη γνώμη του κατά ικανοποιητικό τρόπο μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, σε σχέση με την πολιτική προσέγγιση, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις ανάγκες των διαχειριστών/οργάνων λήψης αποφάσεων. Το έργο αυτό είναι πολύ δύσκολο γιατί πρέπει να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της αναγκαίας απλότητας στη διατύπωση γνωμών, χωρίς την οποία δεν θα είναι κατανοητές από τους μη επιστήμονες και να αποφευχθεί ο κίνδυνος της απλούστευσης, ο οποίος κρύβει βασικά στοιχεία και μπορεί να οδηγήσει σε καταχρηστικές ερμηνείες.

Διάφορες συσκέψεις πραγματοποιήθηκαν μεταξύ εμπειρογνωμόνων του CIEM και των εκπροσώπων των «χρηστών» των γνωμών (μέλη των υπηρεσιών της Επιτροπής καθώς και των κρατών μελών που είναι συμβαλλόμενα μέρη του CIEM και των τρίτων χωρών που συμμετέχουν επίσης στο CIEM). Από τις συσκέψεις αυτές φάνηκε ότι το σύνολο των χρηστών των γνωμών είναι ικανοποιημένοι από τη σημειωθείσα πρόοδο, αλλά αντιμετώπιζαν δυσκολίες ως προς τις γνώμες που διατυπώθηκαν το 1998 και 1999, όταν το CIEM συστηματοποίησε τις αναφορές της προληπτικής προσέγγισης.

° Τα επιχειρήματα που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της Blim και Flim ποικίλλουν ανάλογα με τα αποθέματα έτσι ώστε να υπάρχει μία μεγάλη ετερογένεια όσον αφορά τους κινδύνους που συνδέονται με την υπέρβαση των κατωφλίων αυτών. Η ετερογένεια αυτή θα έπρεπε να επεξηγηθεί.

° Οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της Bpa ή Fpa δεν είναι πάντοτε πολύ σαφείς και εάν πρέπει να δεχθούμε ότι η Blim και Flim πρέπει να οριστούν από τους βιολόγους, ο ορισμός της Bpa και Fpa θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί με διάλογο μεταξύ των διαχειριστών που χρησιμοποιούν τις γνώμες καθώς και των επιστημόνων.

° Είναι ακόμη σημαντικότερο να υπάρξει μέριμνα για τη βελτίωση του ορισμού των κατωφλίων τιμών, δεδομένου ότι έχουν σημαντική επίπτωση στο ευρύτερο κοινό και μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα υπεραπλουστευμένες ερμηνείες. Η διατήρηση του επιπέδου της θνησιμότητας λόγω της αλιείας σε επίπεδο ελαφρώς υψηλότερο από την Fpa

μπορεί να εκληφθεί ως χαλαρότητα ακόμη και αν εάν μια ανάλυση του φακέλου αποδεικνύει το αντίθετο (βλέπε κατωτέρω).

° Δεν υπογραμμίστηκε το γεγονός ότι ο διαγνώσεις σχετικά με τη γόνιμη βιομάζα δεν είχαν τις ίδιες άμεσες συνέπειες με εκείνες που συνδέονται με τη θνησιμότητα λόγω της αλιείας. Εάν η γόνιμη βιομάζα είναι πολύ χαμηλή, πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα. Εάν η θνησιμότητα λόγω της αλιείας φαίνεται υπερβολικά υψηλή, οι συνέπειες για τους κινδύνους κατάρρευσης μπορούν να εξελιχθούν μόνο με την παρέλευση του χρόνου. Εάν η γόνιμη βιομάζα είναι ταυτόχρονα επαρκής, μία σταδιακή αντίδραση μπορεί να είναι σύμφωνη με τη λογική της πρόληψης.

° Οι γνώμες διατυπώθηκαν κατά τρόπο ώστε να φαίνεται αναγκαία για έναν μη ειδικό, η άμεση και η αισθητή μείωση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας, επιβάλλοντας TAC που αντιστοιχούν σε θνησιμότητα λόγω της αλιείας όχι μεγαλύτερη από την Fpa. Δεν διατίθενται αναλύσεις των πιθανών συνεπειών των υποθέσεων αποκατάστασης σε διάφορα ποσοστά.

° Οι γνώμες που διατυπώθηκαν, δεν επέτρεψαν στους διαχειριστές να μετρήσουν το «κόστος» που πρέπει να καταβληθεί ώστε να δοθεί στο απόθεμα ένα κατά το μάλλον ή ήττον υψηλό περιθώριο ασφάλειας. Οποιαδήποτε μείωση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας επιβάλλει άμεσο «διαφυγόν κέρδος» αλλά εάν για ορισμένα αποθέματα (γενικά για εκείνα στα οποία τα ψάρια έχουν μικρή διάρκεια ζωής) το διαφυγόν αυτό κέρδος δεν θα αντισταθμιστεί από μείωση των κινδύνων κατάρρευσης, ενώ για άλλα αποθέματα θα έχει ως αποτέλεσμα επίσης μακροπρόθεσμο κέρδος στην κατά βάρος απόδοση δεδομένου ότι το απόθεμα υφίσταται υπερεκμετάλλευση από απόψεως απόδοσης ανά εισερχόμενο στο απόθεμα ψάρι[4].

° Οι διαγνώσεις εμφανίστηκαν ξαφνικά, τουλάχιστον το 1998, χωρίς να αφήσουν χρόνο για συζητήσεις με τους επαγγελματίες πριν τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με τα TAC.

Οι παρατηρήσεις αυτές, οι οποίες συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με το γεγονός ότι η εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης βρίσκεται ακόμα σε δοκιμαστική φάση, δεν θα πρέπει να αφήνουν να ξεχαστούν οι μεγάλες προσπάθειες που ασκήθηκαν από το CIEM. Μετά από επαφές με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή τροποποίησε την αίτησή της προς το CIEM. Παρόλα

---

[4] Εάν μία ομάδα ηλικίας είναι μεγάλη ή μικρή από απόψεως αριθμού, δηλαδή εάν η είσοδος νέων ψαριών στο απόθεμα είναι υψηλή ή χαμηλή, όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο της θνησιμότητας λόγω της αλιείας τόσο νεότερα θα είναι τα ψάρια που αλιεύονται στην ομάδα αυτή ηλικίας και, κατά συνέπεια, θα έχουν μειωμένο βάρος. Ενώ είναι αληθές ότι η εντατική αλιεία αυξάνει για μια δεδομένη είσοδο νέων ψαριών στο απόθεμα τον αριθμό των αλιευόμενων ψαριών, δεδομένου ότι το ποσοστό των θανάτων που οφείλονται στην αλιεία αυξάνεται έναντι εκείνων που συνδέονται με «φυσικά αίτια», η μέση ηλικία και το μέσο βάρος των αλιευόμενων ψαριών μειώνεται σε περίπτωση εντατικοποίησης της αλιείας. Το γινόμενο του αριθμού των ψαριών που αλιεύονται με το μέσο βάρος των αλιευμάτων, που καθορίζει την απόδοση κατά βάρος από μία είσοδο νέων ψαριών στο απόθεμα, μπορεί επίσης παραδόξως να μειωθεί εάν η αλιεία υπερβεί ένα ορισμένο κατώφλι. Αυτό προκύπτει συνεπώς από την υπερβολικά μεγάλη μείωση του μέσου βάρους των αλιευμάτων. Το φαινόμενο αυτό είχε μεγάλη σημασία για τον χαρακτηρισμό της υπερεκμετάλλευσης όσον αφορά την παραγωγή ανά εισερχόμενο ψάρι στο απόθεμα (απόδοση ανά εισερχόμενο ψάρι), δεδομένου ότι η ανωτέρω προσέγγιση όταν εφαρμόζεται σε μία δεδομένη συγκαταρίθμηση νέων ψαριών στο απόθεμα, μπορεί να εφαρμοστεί σε ένα εισερχόμενο στο απόθεμα ψάρι. Κατά τον τρόπο αυτό καθορίζεται η Fmax, η οποία αντιπροσωπεύει το επίπεδο θνησιμότητας λόγω της αλιείας που επιτρέπει τη μεγιστοποίηση της παραγωγής ανά εισερχόμενο στο απόθεμα ψάρι. Ενώ η θεωρία αυτή δεν διαδραματίζει πλέον κεντρικό ρόλο, όπως συνέβαινε εδώ και μερικές δεκαετίες, αποτελεί, ωστόσο, ένα βασικό σημείο αναφοράς προκειμένου να κριθεί εάν ένας τύπος αλιείας είναι τόσο εντατικός ώστε να παρεμποδίζει την εκμετάλλευση της εν δυνάμει ανάπτυξης των ψαριών.

αυτά, όμως, θα πρέπει βεβαίως να συνεχίσει και να εμβαθύνει το διάλογο με τους επιστημονικούς φορείς προκειμένου να κατανεμηθούν σαφέστερα τα καθήκοντα μεταξύ επιστημόνων, διαχειριστών και οργάνων λήψης αποφάσεων.

II. Η ΠΟΛΥΕΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ TAC

II-1 Προσδοκίες των επαγγελματιών του κλάδου και δυνατότητες

Οι επαγγελματίες του κλάδου επιθυμούν να είναι όσο το δυνατόν μικρότερες οι διακυμάνσεις και κυρίως οι μειώσεις των TAC από το ένα έτος στο άλλο. Υπάρχουν ωστόσο βασικοί περιορισμοί για το τι μπορεί να γίνει.

II.1.1 Διακυμάνσεις των αποθεμάτων και των επιστημονικών γνωμών

Υπάρχει μια ευρύτατα διαδεδομένη άποψη ότι οι διακυμάνσεις των TAC οφείλονται αποκλειστικά στους επιστήμονες. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη και πρέπει να μην λαμβάνεται υπόψη εκ των προτέρων σε κάθε συζήτηση ως προς τη δυνατότητα της σταθεροποίησης των επιπέδων των TAC. Οι διακυμάνσεις τους αντανακλούν κυρίως τις διακυμάνσεις της αφθονίας των πόρων που υφίστανται εκμετάλλευση. Οι διακυμάνσεις αυτές οφείλονται κυρίως σε φυσικά αίτια και κυρίως οι διακυμάνσεις από το ένα έτος στο άλλο του αριθμού των νέων ψαριών που φθάνουν σε ηλικία εκμετάλλευσης (είσοδος στο απόθεμα). Οι διακυμάνσεις αυτές έχουν σχέση με διαφορές στην επιτυχία της αναπαραγωγής και στην επιβίωση των ωών, του γόνου και των πρώτων σταδίων ζωής των νεαρών ψαριών. Εάν το απόθεμα υφίσταται μέτρια εκμετάλλευση, μπορεί να αποτελείται από ένα σύνολο διαδοχικών ομάδων ηλικίας και οι διακυμάνσεις της συνολικής αφθονίας εξομαλύνουν τις διακυμάνσεις των ετήσιων εισόδων στο απόθεμα. Εάν το απόθεμα αλιεύεται πολύ εντατικά, το απόθεμα που υφίσταται εκμετάλλευση στηρίζεται πλέον μόνο σε έναν μειωμένο αριθμό ομάδων ηλικίας, μερικές φορές ακόμη και σε μία ομάδα. Κατά συνέπεια, οι διακυμάνσεις από το ένα έτος στο άλλο του αποθέματος που υφίσταται εκμετάλλευση δεν εξομαλύνονται.

Οι διαφορές των TAC οφείλονται εν μέρει επίσης στις διαφορές των επιστημονικών γνωμών. Εκτός από την «πραγματική» διακύμανση της αφθονίας των αποθεμάτων υπάρχει η αναπόφευκτη αβεβαιότητα των επιστημονικών εκτιμήσεων. Επιπροσθέτως, εάν η διάγνωση της ανάγκης λήψης άμεσων μέτρων για την αποκατάσταση του αποθέματος επιδεινωθεί, επί παραδείγματι επειδή ο κίνδυνος κατάρρευσης του αποθέματος φαίνεται μεγαλύτερος υπό το φως περισσότερο πρόσφατων στοιχείων, οι επιστημονικές γνώμες θα μπορούν να συστήσουν μια ραγδαία μείωση των TAC.

Σε γενικές γραμμές, ο λόγος διακύμανσης των TAC οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι πόροι ποικίλλουν από το ένα έτος στο άλλο. Μία βελτίωση των επιστημονικών μεθόδων αξιολόγησης, και κυρίως των διαθέσιμων δεδομένων, θα επιτρέψει τον περιορισμό της επίδρασης της αβεβαιότητας των επιστημονικών αξιολογήσεων αλλά όχι και την εξάλειψή της. Εξάλλου, σε περίπτωση που από μια επιστημονική διάγνωση προκύπτει επικείμενος κίνδυνος, θα ήταν σε μεγάλο βαθμό παράλογο να δοθεί προτεραιότητα στην αποφυγή μιας απότομης μείωσης των TAC έναντι οποιασδήποτε άλλης θεώρησης.

Ενώ υπάρχει μία ευρύτατα διαδεδομένη επιθυμία να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στην πρόληψη των απότομων περικοπών των TAC, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι θα είναι ιδιαίτερα δύσκολο να σταθεροποιηθούν τα TAC στο άμεσο μέλλον, ιδίως λόγω του γεγονότος ότι πολύ συχνά κατά το παρελθόν τα αλιεύματα δεν μειώθηκαν αρκετά γρήγορα. Αυτό οδήγησε σε πολύ υψηλά ποσοστά εκμετάλλευσης, σε αποθέματα τα οποία περιλαμβάνουν μόνον έναν

πολύ περιορισμένο αριθμό ομάδων ηλικιών, ίσως και μία μόνο ομάδα, και τα οποία παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε κρίσιμη κατάσταση, χωρίς περιθώρια ασφάλειας, ώστε να χρειάζονται δραστικά επείγοντα μέτρα εάν δεν γίνουν εγκαίρως αποδεκτά ήπια μέτρα.

II.1.2 Το κόστος της σταθεροποίησης των TAC

Τα δύο θεμελιώδη διλήμματα

° Λόγω του γεγονότος ότι οι διαθέσιμοι πόροι κυμαίνονται, και θα συνεχίσουν να κυμαίνονται, από το ένα έτος στο άλλο, και ότι τα αλιεύματα είναι αποτέλεσμα του πολλαπλασιασμού του μεγέθους ενός αποθέματος με το ποσοστό εκμετάλλευσής του, η σταθεροποίηση των αλιευμάτων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς να μεταβληθούν τα ποσοστά εκμετάλλευσης και, κατά συνέπεια, οι ασκούμενες αλιευτικές προσπάθειες. Οποιαδήποτε βελτίωση, από απόψεως σταθερότητας, στα επίπεδα των επιτρεπόμενων αλιευμάτων προκαλεί εν πρώτοις μεταβολή της αλιευτικής προσπάθειας. Αυτό λαμβάνει ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις δεδομένου ότι για τον περιορισμό των μειώσεων των TAC για ορισμένα έτη θα είναι αναγκαία η αποφυγή της αύξησης των TAC για άλλα έτη στο βαθμό του «βιολογικά» δυνατού προκειμένου να δημιουργηθεί ένα απόθεμα αποταμίευσης[5] («buffer stock»). Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή για τα έτη «αποταμίευσης» μίας άμεσης μείωσης των ποσοστών εκμετάλλευσης και, κατά συνέπεια, τον περιορισμό των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Ο περιορισμός αυτός θα πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να αποφευχθεί εξάντληση των ποσοστώσεων πριν το τέλος του έτους ή/και δύσκολα, ή ακόμη και ανυπέρβλητα προβλήματα ελέγχου, καθώς και μαζικές απορρίψεις εάν εφαρμοστούν ποσοστώσεις εκφόρτωσης ανά σκάφος.

° Εάν η κατάσταση του αποθέματος είναι τέτοια ώστε να μην υπάρχει περιθώριο ασφάλειας έναντι των κινδύνων βιολογικής κατάρρευσης, ο περιορισμός της μείωσης των TAC θα μπορέσει να προκαλέσει αύξηση των κινδύνων. Η βραχυπρόθεσμη σταθεροποίηση των TAC θα έχει συνεπώς ως αποτέλεσμα την αποδοχή ενός αυξημένου κινδύνου κατάρρευσης του αποθέματος.

Δυνατότητες μείωσης των διλημμάτων αυτών

° Το δίλημμα όσον αφορά τη σταθεροποίηση των TAC ή των αλιευτικών προσπαθειών γίνεται ακόμη μεγαλύτερο όσο αυξάνουν οι διακυμάνσεις του μεγέθους του υπό εκμετάλλευση αποθέματος από το ένα έτος στο άλλο και, κατά συνέπεια, το ποσοστό εκμετάλλευσης καθίσταται υψηλό. Το άλλο δίλημμα, δηλαδή η επιλογή μεταξύ της σημαντικής μείωσης των TAC και η αποδοχή ενός αυξημένου κινδύνου κατάρρευσης του αποθέματος γίνεται ακόμη περισσότερο επίσης επίπονη όσο το επίπεδο του αποθέματος είναι χαμηλό, γεγονός που συμβαδίζει με μία πολύ εντατική εκμετάλλευση. Ο μόνος τρόπος μετρίασης των διλημμάτων αυτών είναι η μείωση των ποσοστών εκμετάλλευσης. Μία τέτοια μείωση μπορεί να είναι αναγκαία προκειμένου να προστατευθεί το μέλλον του αποθέματος. Σε πολλές περιπτώσεις, θα μπορέσει, εξάλλου, να επιτρέψει μακροπρόθεσμα μία αύξηση της παραγωγής κατά βάρος. Ωστόσο όμως, μπορεί να είναι δυνατή η μείωση της θνησιμότητας

---

[5] Το απόθεμα αυτό αποταμίευσης θα έχει πολλές φορές μια διπλή χρησιμότητα: εν πρώτοις θα επιτρέπει στην αλιεία, κατά τα επόμενα έτη, να διαθέτει ένα εκμεταλλεύσιμο απόθεμα, έστω και αν οι μεταγενέστερες είσοδοι νέων ψαριών στο απόθεμα είναι λιγότερο ικανοποιητικές και κατά δεύτερο λόγο θα επιτρέπει στη γόνιμη βιομάζα να μην είναι υπερβολικά χαμηλή κατά τη διάρκεια των μεταγενέστερων περιόδων αναπαραγωγής, βελτιώνοντας έτσι τη βιολογική ασφάλεια του αποθέματος καθώς και τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προοπτικές του.

λόγω της αλιείας πέραν εκείνης που θα αντιστοιχούσε στη μέγιστη ισόρροπη παραγωγή, με την αποδοχή μιας ορισμένη υποεκμετάλλευσης. Σε γενικές γραμμές, οποιαδήποτε μείωση των ποσοστών εκμετάλλευσης έχει ως αποτέλεσμα ένα ορισμένο κόστος. Για τη μείωση του βάρους των δύο θεμελιωδών διλημμάτων, θα πρέπει συνεπώς να δεχτούμε να πληρώσουμε άλλου τύπου αντισταθμίσματα.

- Η άλλη μέθοδος μείωσης του κόστους αφορά τη βελτίωση των επιστημονικών βάσεων. Αυτό θα επέτρεπε αφενός τη μείωση του βαθμού της αβεβαιότητας των διαγνώσεων «σε πραγματικό χρόνο» σχετικά με την κατάσταση των αποθεμάτων, και, αφετέρου, την καλύτερη κατανόηση των κινδύνων κατάρρευσης και, κατά συνέπεια, τη μείωση των περιττών «προληπτικών μέτρων». Είναι δυνατές βελτιώσεις από επιστημονικής απόψεως. Δεν θα επιτρέψουν την εξάλειψη της ανάγκης των προαναφερόμενων επιλογών. Δεν θα είναι αυθόρμητες και θα απαιτήσουν προσπάθεια τόσο από απόψεως μέσων όσο και από απόψεως οργάνωσης.

II-2 Κανόνες λήψης αποφάσεων «harvest rules»

Οι επιστήμονες δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν πρόβλεψη για τη μελλοντική αφθονία των αποθεμάτων πέραν ενός κοντινού χρονικού ορίζοντα, λόγω κυρίως της αδυναμίας πρόβλεψης της αφθονίας των ομάδων ηλικίας που δεν έχουν ακόμη γεννηθεί, των οποίων το μέγεθος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το θαλάσσιο περιβάλλον. Οι ίδιες οι περιβαλλοντικές διακυμάνσεις είναι απρόβλεπτες και η σχέση της αιτιότητας με τις διακυμάνσεις της εισόδου νέων ψαριών στο απόθεμα είναι εξάλλου ελάχιστα γνωστή.

Οι επιστήμονες, εντούτοις, έχουν συχνά τη δυνατότητα να προσδιορίσουν τον τρόπο εξέλιξης της θνησιμότητας λόγω της αλιείας. Το απλούστερο σχέδιο αφορά την επιλογή ενός επιπέδου θνησιμότητας ανά τύπο αλιείας-στόχο. Το επίπεδο αυτό θα μπορούσε να είναι εκείνο το οποίο επιτρέπει τη μεγιστοποίηση της παραγωγής κατά βάρος ανά νεοεισερχόμενο ψάρι στο απόθεμα (βλ. υποσημείωση της παραγράφου II.2.1) ή επίσης οποιοδήποτε άλλο επίπεδο αναφοράς θνησιμότητας λόγω της αλιείας. Μπορούμε επίσης να προγραμματίσουμε τακτικές μειώσεις, κατά τη διάρκεια ορισμένων ετών, των θνησιμοτήτων λόγω της αλιείας, οι οποίες θεωρούνται υπερβολικές κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή τιμή.

Ένας στοιχειώδης κανόνας λήψης αποφάσεων έχει συνεπώς σχέση με τον καθορισμό των TAC με την εφαρμογή του ποσοστού εκμετάλλευσης που αντιστοιχεί στην προεπιλεγείσα θνησιμότητα λόγω της αλιείας. Το ποσοστό αυτό, σε συνδυασμό με το εκτιμώμενο μέγεθος του αποθέματος, οδηγεί απευθείας στην τιμή του TAC.

Ο απλός αυτός κανόνας μπορεί να δημιουργήσει δύο τουλάχιστον τύπους προβλημάτων: βιολογικούς (κίνδυνοι κατάρρευσης του αποθέματος), και οικονομικούς (διακυμάνσεις των TAC από ένα έτος στο άλλο). Από βιολογικής απόψεως, μπορεί να οδηγήσει σε υπερβολικό κίνδυνο στην περίπτωση που οι πρόσφατες συγκαταριθμήσεις νέων ψαριών στο απόθεμα ήταν πολύ ανεπαρκείς και η αφθονία των αναπαραγωγικών ψαριών είναι τόσο χαμηλή ώστε να πρέπει να ληφθούν μέτρα διασφάλισης και να εφαρμοστεί χαμηλότερο από το προβλεπόμενο ποσοστό εκμετάλλευσης. Αυτό μπορεί να εφαρμοστεί με την επιλογή ενός κανόνα λήψης αποφάσεων που θα προσαρμόζει το ποσοστό εκμετάλλευσης προς την αφθονία του αποθέματος των αναπαραγωγικών ψαριών. Ο κανόνας αυτός λήψης αποφάσεων επιδεικνύεται στην εικόνα 2. Η «βελτίωση» αυτή δεν θεραπεύει ωστόσο το δεύτερο πρόβλημα που αναφέρθηκε, δηλαδή τις δυνατότητες έντονων διακυμάνσεων των TAC από το ένα έτος στο άλλο. Θα μπορούσε ακόμη και να το επιδεινώσει. Για τον περιορισμό των διακυμάνσεων των TAC, πρέπει να καταρτισθούν κανόνες λήψης αποφάσεων που να

ενσωματώνουν την τιμή του TAC στο τρέχον έτος. Μπορούμε επίσης να ασκήσουμε προσπάθειες για την αποφυγή διακυμάνσεων μεγαλύτερων από ένα προκαθορισμένο κατώφλι. Με τον τρόπο αυτό, τα επιλεγέντα οριστικά TAC δεν θα αντιστοιχούν ακριβώς στο ποσοστό εκμετάλλευσης που αναγνωρίζεται ως «επιθυμητό» και, ενδεχομένως, θα μπορούν να οδηγήσουν ακόμη και σε αυξημένο κίνδυνο κατάρρευσης του αποθέματος. Αυτό μας φέρνει πάλι πίσω στο θέμα του κόστους που πρέπει να καταβληθεί για τη σταθεροποίηση των TAC.

Είναι γεγονός ότι μπορούμε να καταρτίσουμε ένα σύνολο κανόνων λήψης αποφάσεων που στηρίζονται σε τρεις πτυχές: πρώτον, στην επιδιωκόμενη θνησιμότητα λόγω της αλιείας, δεύτερον, στην εκτίμηση της αναπαραγωγικής βιομάζας η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί σε σχέση με κρίσιμες τιμές και τρίτον, στα τελευταία υιοθετηθέντα TAC. Θα ήταν ανώφελο να επιδιωχθεί η εξεύρεση του κανόνα λήψης αποφάσεων που θα εξάλειφε τις συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων σχετικών στόχων (βελτιστοποίηση της παραγωγής ανά εισερχόμενο στο απόθεμα ψάρι, αντιμετώπιση των κινδύνων κατάρρευσης του αποθέματος, μείωση των διακυμάνσεων των TAC από το ένα έτος στο άλλο). Ωστόσο όμως, οι επιστήμονες είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν προσομοιώσεις που επιτρέπουν την εκτίμηση της απόδοσης των διαφόρων κανόνων λήψης αποφάσεων και τη σύγκρισή τους με βάση διάφορα κριτήρια.

Η επιλογή ενός κανόνα λήψης αποφάσεων θα επέτρεπε τη σαφή επιλογή μιας συμβιβαστικής λύσης πάνω σε λογική βάση. Θα έθετε τέλος στην πρακτική που οδήγησε πολύ συχνά να δίνεται προτεραιότητα στη μέριμνα αποφυγής μη δημοφιλών βραχυπρόθεσμων περιορισμών, καταλήγοντας εκ των πραγμάτων σε έναν οιονεί κανόνα λήψης αποφάσεων που δεν μπορούσε παρά να οδηγήσει σε μείωση των αποθεμάτων χρησιμοποιώντας συστηματικά τα περιθώρια αβεβαιότητας των επιστημονικών γνωμών για τον καθορισμό των TAC σε όσο το δυνατόν περισσότερο αυξημένο επίπεδο. Μόνο μία ανάλυση των μεσοπρόθεσμων προοπτικών θα επιτρέψει την υπέρβαση της «βραχυπρόθεσμης δικτατορίας».

Εξάλλου, η σαφής λήψη υπόψη της μέριμνας περιορισμού των διακυμάνσεων των TAC από το ένα έτος στο άλλο θα αποδείξει στους επαγγελματίες του κλάδου της αλιείας ότι οι ανησυχίες τους λαμβάνονται πλήρως υπόψη. Η αναγκαία συζήτηση για την επιλογή των κανόνων λήψης αποφάσεων θα επιτρέψει να φανούν τα όρια για το τι μπορεί να γίνει καθώς και η ανάγκη συμβιβαστικής λύσης μεταξύ διαφόρων στόχων που επιθυμεί ο καθένας ξεχωριστά.

Ο μεσοπρόθεσμος καθορισμός των ποσοστών εκμετάλλευσης θα επιτρέψει τη σύνδεση με τη διαχείριση των νεοεισερχομένων ψαριών στο απόθεμα, δεδομένου ότι η θνησιμότητα λόγω της αλιείας έχει σχέση με την αλιευτική προσπάθεια, έστω και εάν ελλείψει επαρκών δεδομένων και μελετών, ήταν δύσκολη η ποσοτική εκτίμηση της σχέσης αυτής μέχρι σήμερα.

III. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Η πολυετής προσέγγιση που περιγράφηκε ανωτέρω, η οποία αφορά κανόνες λήψης αποφάσεων, έχει άμεση σχέση με την προληπτική προσέγγιση, τουλάχιστον επειδή εξετάζεται στο πλαίσιο του C.I.E.M. Όπως αναφέρθηκε την παράγραφο II, οι γνώμες του CIEM καθορίζουν την θνησιμότητα λόγω της αλιείας σε σχέση με το επίπεδο το οποίο θα έθετε σε σοβαρό κίνδυνο το μέλλον του αποθέματος (Flim), και το επίπεδο που είναι αναγκαίο για την ύπαρξη ενός περιθωρίου ασφαλείας (Fpa). Καθορίζουν επίσης τη γόνιμη βιομάζα που εκτιμάται σε σχέση με τις τιμές πέραν των οποίων υπάρχει άμεσος σοβαρός κίνδυνος (Blim) ή σε σχέση με το επίπεδο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη ενός περιθωρίου ασφαλείας για το απόθεμα (Bpa). Στο πλαίσιο αυτό, για όλα τα αποθέματα στα

οποία η θνησιμότητα λόγω της αλιείας είναι ανώτερη από την Fpa, θα έπρεπε, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι γνώμες των επιστημόνων, να προγραμματισθεί μεσοπρόθεσμη μείωση της θνησιμότητας, κατ'ανάγκη σταδιακά, προκειμένου να πλησιάσει την Fpa. Όμως, ο κανόνας λήψης αποφάσεων θα έπρεπε επίσης να περιλαμβάνει μία αναγκαία ταχεία μείωση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας εάν η γόνιμη βιομάζα είναι σε δεδομένο χρονικό σημείο υπερβολικά χαμηλή σε σχέση ιδίως με την Bpa και ακόμη περισσότερο με την Blim. Επιστρέφοντας στους κανόνες λήψης αποφάσεων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η μέριμνα αποφυγής υπερβολικά ραγδαίων μειώσεων των TAC, τουλάχιστον στο βαθμό που αυτό δεν θα προκαλέσει υπερβολικό κίνδυνο για το μέλλον του αποθέματος.

- Υπάρχουν επίσης αλιευτικοί πόροι για τους οποίους η συγκαταρίθμηση νέων ψαριών στο απόθεμα δεν βρίσκεται σε εμφανή κίνδυνο κατάρρευσης. Είναι επιθυμητό και γι'αυτά επίσης να καθοριστεί ένα πολυετές πλαίσιο διαχείρισης. Η προληπτική προσέγγιση μπορεί μόνο να καθορίσει τα κατώφλια θνησιμότητας λόγω της αλιείας και γόνιμης βιομάζας πάνω από τα οποία δεν υπάρχει πιθανότητα κατάρρευσης των αποθεμάτων. Ωστόσο όμως, εντός του περιθωρίου αυτού ασφαλείας δεν υπάρχει χώρος για πολλές στρατηγικές εκμετάλλευσης. Εφόσον πρόκειται να εφαρμοστεί μια τέτοια στρατηγική, ο βασικός στόχος θα πρέπει να είναι σαφής μόλις εξασφαλιστεί η ασφάλεια των αποθεμάτων. Θα πρέπει επίσης να καθοριστεί εκείνο του οποίου επιδιώκεται η μεγιστοποίηση: Παραγωγή κατά βάρος; Οικονομική αξία των αλιευμάτων; Οφέλη που προκύπτουν από την αλιεία; Ορισμένοι τύποι θέσεων απασχόλησης; Συγκεκριμένος συνδυασμός των διαφόρων αυτών κριτηρίων; Το θέμα στην πραγματικότητα δεν εξετάστηκε ποτέ στο πλαίσιο της ΚΑλΠ. Η μη εμφανής στρατηγική που ακολουθήθηκε, κινήθηκε μεταξύ της διατήρησης των επιπέδων θνησιμότητας λόγω της αλιείας σε περιπτώσεις μη εμφάνισης κινδύνου κατάρρευσης και της διατήρησης των TAC[6].

Πέραν από την εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης, πρέπει να καθοριστεί ένας κανόνας πολυετούς λήψης αποφάσεων και να απορριφθούν οι βραχυπρόθεσμες αποφάσεις. Μπορεί επίσης να καταρτισθεί ένας κανόνας λήψης αποφάσεων που ενσωματώνει τα τρία στοιχεία που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Πρώτον, την επιδιωκόμενη θνησιμότητα λόγω της αλιείας που θα επέτρεπε τη βελτιστοποίηση του επιλεγέντος κριτηρίου, δεύτερον, τα κατώφλια της γόνιμης βιομάζας για την αποφυγή ή την εγκατάλειψη των επιπέδων που θα μπορούσαν να είναι επικίνδυνα και τρίτον, τις διακυμάνσεις των TAC από το ένα έτος στο άλλο. Και εκεί ακόμη θα χρειαστούν συμβιβαστικές λύσεις. Ο μόνος τρόπος επίλυσης του προβλήματος είναι να στηριχθούμε σε προσομοιώσεις που επιτρέπουν την εκτίμηση των ενδεχόμενων συνεπειών βάσει ενός συνόλου κριτηρίων διαφόρων στρατηγικών διαχείρισης που συνδέονται με ένα συνδυασμό κανόνων λήψης αποφάσεων.

---

6 Το γεγονός αυτό προκαλούσε μονίμως προβλήματα δεδομένου ότι εάν για τους επιστήμονες το status quo είναι η διατήρηση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας, για τους επαγγελματίες του κλάδου είναι πριν απ'όλα η σταθερότητα των TAC. Κάθε ετήσια διαπραγμάτευση των TAC φέρνει στο προσκήνιο το ίδιο δίλημμα που αναφέρθηκε προηγουμένως, δηλαδή ότι η διατήρηση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας θα προκαλούσε μείωση των TAC. Εξάλλου, εάν τα προτεινόμενα από την Επιτροπή TAC σύμφωνα με μία υπόθεση σταθερών θνησιμοτήτων, γίνονται δεκτά από το Συμβούλιο εάν επιτρέπουν σταθερότητα ή αύξηση των TAC, αλλά αυξάνονται εφόσον αντιστοιχούν με μία μείωση, δημιουργείται αυξητική τάση που προκαλεί σταδιακά αύξηση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας και αυξημένους κινδύνους κατάρρευσης.

IV ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ, ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΙ ΜΕΝΕΙ ΑΚΟΜΑ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

IV-1 Οι προηγούμενες προσπάθειες

Εδώ και πολλά έτη, οι επιστήμονες επιμένουν στην ανάγκη καθορισμού μεσοπρόθεσμων στόχων και στρατηγικών επικαλούμενοι τα επίπεδα της βιομάζας και τα κατώφλια θνησιμότητας, ενώ οι επαγγελματίες του κλάδου διαμαρτύρονται για τις διακυμάνσεις των TAC.

Η Επιτροπή προσπάθησε να δώσει μία απάντηση στις ανησυχίες αυτές παρουσιάζοντας δύο προτάσεις μετά από την έκδοση μιας ανακοίνωσης[7]. Η πρώτη πρόταση[8] αποσκοπούσε στον καθορισμό των μεσοπρόθεσμων στρατηγικών για μια σταδιακή μείωση της θνησιμότητας λόγω της αλιείας σε επίπεδα που συνέστησαν οι επιστήμονες, προσπαθώντας να αυξήσει τις γόνιμες βιομάζες προκειμένου να φθάσουν στις τιμές κατωφλίου ή να τις παρεμποδίσει να καταστούν κατώτερες από τα κατώφλια αυτά. Η μέριμνα περιορισμού των διακυμάνσεων των TAC αντιστοιχούσε στη χρήση ενός κανόνα που οδηγεί στη μείωση της προτίμησης της θνησιμότητας λόγω της αλιείας σε περίπτωση που υπάρχει ικανοποιητική συγκαταρίθμηση νέων ψαριών στο απόθεμα, γεγονός που επιτρέπει να μη μειωθούν τα TAC ή να μειωθούν σε μικρό βαθμό. Εξάλλου, η δεύτερη πτυχή[9] πρότεινε ελαστική αντιμετώπιση της χρήσης των σημερινών ποσοστώσεων, η οποία έχει ως στόχο μεταξύ άλλων τη μείωση των συνεπειών των διακυμάνσεων των TAC.

Έγινε δεκτή η δεύτερη πτυχή. Το εύρος της ήταν περιορισμένο δεδομένου ότι αντιπροσώπευε μία καινοτομία που είχε προκαλέσει ανησυχίες. Η τροποποίηση αυτή λειτούργησε ωστόσο κατά ικανοποιητικό τρόπο. Αντιθέτως, η πρόταση για μεσοπρόθεσμες στρατηγικές δεν συγκέντρωσε την πλειοψηφία. Οι σχετικές συζητήσεις έληξαν το 1995.

Μεταξύ των λόγων για την αποτυχία αυτή εμφανίζονται οι εξής:

- Κατά την εποχή εκείνη, οι επιστημονικές γνώμες δεν παρείχαν σαφώς, επακριβείς βάσεις οι οποίες να είναι επίσημα εγκεκριμένες από τα αρμόδια όργανα για τον καθορισμό των στόχων και των πολυετών στρατηγικών.

- Οι επαγγελματίες του κλάδου της αλιείας είχαν την εντύπωση ότι η προτεινόμενη προσέγγιση δεν έδινε αρκετή προσοχή στις ανησυχίες τους σχετικά με τις μεγάλες διακυμάνσεις των TAC.

- Πολλοί φοβόντουσαν ότι τα TAC καθορίζοντο αυτόματα κατά τρόπο ο οποίος παρεμπόδιζε το Συμβούλιο να λάβει μέτρα όταν παρίστατο ανάγκη.

IV-2 Πολυετείς στρατηγικές που τέθηκαν σε εφαρμογή από τότε «κατά περίπτωση»

Ενώ η συνολική προσέγγιση δεν πέτυχε, η διαχείριση ενός αριθμού αποθεμάτων πραγματοποιείται με την εφαρμογή πολυετών στρατηγικών και στόχων. Τα μέσα αυτά τέθηκαν ιδίως σε εφαρμογή δυνάμει συμφωνιών με τρίτες χώρες. Στη Βόρειο Θάλασσα, για

---

7 Τα νέα στοιχεία της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. COM(93) 664 τελικό.

8 Πρόταση για κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) περί καθορισμού των στόχων και των στρατηγικών διαχείρισης για ορισμένες ομάδες ιχθυαποθεμάτων για την περίοδο 1994 έως 1997.

9 Πρόταση για κανονισμό του Συμβουλίου για θέσπιση πρόσθετων όρων για την ετήσια διαχείριση των TAC και ποσοστώσεων COM(94) 583 τελικό.

πέντε αποθέματα (ρέγγα, μπακαλιάρος, εγκλεφίνος, μαύρος μπακαλιάρος και χωματίδα), οι στόχοι καθορίστηκαν από απόψεως θνησιμότητας λόγω της αλιείας και κατωφλίων γόνιμης βιομάζας στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών με τη Νορβηγία. Για το σκουμπρί του Ατλαντικού και την ατλαντοσκανδιναβική ρέγγα, καθορίστηκε ένα παρόμοιο πλαίσιο, στο οποίο συμμετέχει το σύνολο των παράκτιων κρατών. Το πλαίσιο αυτό εγκρίθηκε από την NEAFC.

Στη Βαλτική, καθορίστηκε ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο στο πλαίσιο της Διεθνούς Επιτροπής για την Αλιεία της Βαλτικής (IBSFC) για τον μπακαλιάρο, το σολομό και τη σαρδελόρεγγα. Τα σχέδια αυτά εμπίπτουν εξάλλου στο γενικό πλαίσιο της διαδικασίας που ονομάζεται «Βαλτική 21», με την οποία επιδιώκεται ο καθορισμός μιας συνολικής πολιτικής για το μέλλον της Βαλτικής Θάλασσας.

IV-3 Η προσεχής φάση

Οι περιστάσεις έχουν αλλάξει από την προηγούμενη αποτυχία, όπως δείχνει η σύσκεψη της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου που οργανώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2000 από τη Γαλλική Προεδρία. Η ανάγκη καθορισμού πολυετών διαδικασιών που να λαμβάνουν υπόψη την πολιτική προσέγγιση έχει έκτοτε γίνει ευρέως αποδεκτή. Οι επιστήμονες έχουν τώρα σημειώσει σημαντική πρόοδο στον τομέα της κατάρτισης πληρέστερων βάσεων, ακόμη και εάν υπάρχει ακόμα περιθώριο για βελτιώσεις. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά την προηγούμενη προσπάθεια, αποκάλυψαν τις παγίδες που πρέπει να αποφευχθούν. Συνεπώς, είναι δυνατό και αναγκαίο να ανοίξει και πάλι ο φάκελος.

IV-3-1 Κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό πολυετών στρατηγικών

Σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, οι εν λόγω στρατηγικές διαχείρισης θα στηριχθούν σε μία «προγραμματισμένη» εξέλιξη των θνησιμοτήτων λόγω της αλιείας μεσοπρόθεσμα (επί παραδείγματι μία σταδιακή και τακτική μείωση σε χρονικό διάστημα πέντε ετών), η οποία θα συνοδεύεται από δύο συμπληρωματικά μέτρα που έχουν σχέση, αφενός, με την ανάγκη άμεσης αντίδρασης στην περίπτωση που η γόνιμη βιομάζα πέσει πολύ χαμηλά και, αφετέρου, με περιορισμό των διακυμάνσεων των TAC από το ένα έτος στο επόμενο, π.χ. προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε μείωση που είναι μεγαλύτερη από ένα προκαθορισμένο όριο.

Η βασική δυσκολία θα προκύψει από τον συμβιβασμό μεταξύ των δύο αυτών μέτρων (εξασφάλιση της εξέλιξης της βιομάζας σύμφωνα με την προληπτική προσέγγιση με τον περιορισμό των διακυμάνσεων των TAC από το ένα έτος στο άλλο). Η στρατηγική θα πρέπει να λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε αποθέματος.

Για την περίοδο που καλύπτεται από την πρόταση για κάθε απόθεμα, ο καθορισμός των TAC θα πρέπει να προκύπτει από την εφαρμογή του επιλεγέντα κανόνα λήψης αποφάσεων, ενσωματώνοντας κάθε φορά την ενημέρωση της διάγνωσης που διατυπώθηκε από τους επιστήμονες. Για κάθε ένα από τα σχετικά αποθέματα, θα ήταν έτσι γνωστό, υπό κανονικές συνθήκες, το επίπεδο των TAC για το επόμενο έτος (βλ. κατωτέρω για τις ακραίες καταστάσεις που θα έπρεπε να διαφύγουν από την εφαρμογή του κανόνα λήψης αποφάσεων) μόλις οι επιστημονικές αξιολογήσεις αποτελέσουν αντικείμενο ενημέρωσης από τις αρμόδιες αρχές[10].

Παρά το γεγονός ότι είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται μεσοπρόθεσμες στρατηγικές, πρέπει επίσης να αποφεύγεται οποιαδήποτε υπερβολική ακαμψία. Εάν από τις επιστημονικές αναλύσεις φαίνεται ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί μία στρατηγική κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της, η Επιτροπή θα πρέπει να παρουσιάσει εγκαίρως τις κατάλληλες προτάσεις. Θα πρέπει να μεριμνήσει εκ των προτέρων μέσω αιτήσεων παροχής γνώμης ώστε να επέμβουν οι επιστημονικοί φορείς μόλις εκτιμήσουν ότι θα πρέπει να αναθεωρηθεί μία στρατηγική. Εξάλλου, είναι αναγκαίο να υπάρξει πρόβλεψη ώστε εάν παρουσιαστεί ένα σοβαρό δίλημμα, π.χ. επειδή μόνο μία μεγάλη μείωση των TAC, η οποία είναι ανώτερη από το μέγιστο περιθώριο διακύμανσης που αναγνωρίζεται από τον κανόνα λήψης αποφάσεων, θα επέτρεπε την αποφυγή μιας πολύ επικίνδυνης εξέλιξης της γόνιμης βιομάζας, θα ήταν αναγκαία μία συζήτηση στο Συμβούλιο για τον οριστικό καθορισμό των TAC.

Οπωσδήποτε όμως, μετά τη συμπλήρωση των προπαρασκευαστικών φάσεων που περιγράφονται κατωτέρω, η Επιτροπή θα χρειαστεί να παρουσιάσει πρόταση για την υιοθέτηση και εφαρμογή πολυετών στρατηγικών αναφορικά με αποθέματα για τα οποία οι προπαρασκευαστικές αναλύσεις ήταν χρήσιμες.

IV-3-2 Η προπαρασκευή της νέας πρωτοβουλίας

Α/ Ανάλυση της αποτελεσματικότητας των κανόνων λήψης αποφάσεων

Η Επιτροπή δημοσίευσε κατά τη διάρκεια του θέρους 2000 πρόσκληση υποβολής προσφορών, η οποία καλύπτει τη συστηματική εκτέλεση των ανωτέρω προσομοιώσεων σχετικά με διάφορα αποθέματα στις περιπτώσεις όπου διατίθενται τα σχετικά δεδομένα. Οι εν λόγω προσομοιώσεις αφορούν την ανάλυση της αποτελεσματικότητα των διαφόρων κανόνων λήψης αποφάσεων («harvest rules») που στηρίζονται στις αρχές που περιγράφηκαν ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας σχετικά με την σταθεροποίηση των TAC. Τα αποτελέσματα των εν λόγω προσομοιώσεων θα υποβληθούν στην Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή Αλιείας προκειμένου να τα αναλύσει και να παράσχει τα αναγκαία πρόσθετα οικονομικά δεδομένα.

Όταν παραστεί ανάγκη, η Επιτροπή θα αναθέσει την πραγματοποίηση άλλων προσομοιώσεων προκειμένου να συμπληρώσει την σειρά των καλυπτόμενων αποθεμάτων ή/και να εξετάσει κανόνες λήψης αποφάσεων διαφορετικούς από εκείνους που έχουν υποστεί ανάλυση στην περίπτωση που αποδείχτηκε κατόπιν ότι ήταν κατάλληλοι.

---

[10] Στην περίπτωση εφαρμογής ενός νέου χρονοδιαγράμματος για τις αποφάσεις, το έτος θα μπορούσε επίσης να οργανωθεί κατά τρόπο ώστε να είναι καλύτερα προσαρμοσμένο για ορισμένα αποθέματα σε σύγκριση προς το ημερολογιακό έτος (Ιανουάριος-Δεκέμβριος). Το γεγονός αυτό θα επιτρέψει να λαμβάνονται υπόψη τα ειδικά βιολογικά χαρακτηριστικά κάθε αποθέματος καθώς και το χρονοδιάγραμμα για επιστημονικές αξιολογήσεις.

Β/ Διαβουλεύσεις

Επιπροσθέτως προς την προαναφερθείσα επιτροπή θα πρέπει να ζητηθεί η συμβουλή όλων των εταίρων κατά την κατάρτιση της προτάσεως.

Το θέμα θα παραπεμφθεί επίσης στη Συμβουλευτική Επιτροπή Αλιείας. Θα διοργανωθεί μία πρώτη σύσκεψη το συντομότερο δυνατόν προκειμένου να συζητηθούν οι γενικοί προσανατολισμοί βάσει του παρόντος κειμένου. Μεταγενέστερες συσκέψεις θα έχουν ως αντικείμενο την ανάλυση του αποτελέσματος των προσομοιώσεων που αναφέρθηκαν ανωτέρω καθώς και των συμπερασμάτων της Επιστημονικής και Τεχνικής Επιτροπής Αλιείας σχετικά με αυτές.

Η Επιτροπή θα συγκαλέσει εξάλλου τις ομάδες εμπειρογνωμόνων (οι οποίες ασχολούνται με μία συγκεκριμένη ομάδα αποθεμάτων) προκειμένου να συμμετάσχουν τα κράτη μέλη στη συζήτηση που αφορά τα αποτελέσματα ων προσομοιώσεων.

Διαβουλεύσεις θα πραγματοποιηθούν τέλος για τα αποθέματα τα οποία διαμοιράζεται η Κοινότητα με τρίτες χώρες, προκειμένου ιδίως να γίνει ενημέρωση των πολυετών στρατηγικών οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης με τις εν λόγω χώρες.

Γ/ Μεταγενέστερη ενημέρωση των επιστημονικών γνωμών

Προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή η διαδικασία και να εξασφαλισθεί η μετέπειτα λειτουργία της, οι γνώμες θα πρέπει να είναι επιστημονικές και πρέπει να διαβιβάζονται κατά κατάλληλο τρόπο σύμφωνα με ένα κατάλληλο χρονοδιάγραμμα. Η Επιτροπή θα προβεί στις αναγκαίες ενέργειες στην Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή Αλιείας, καθώς επίσης και στο C.I.E.M.

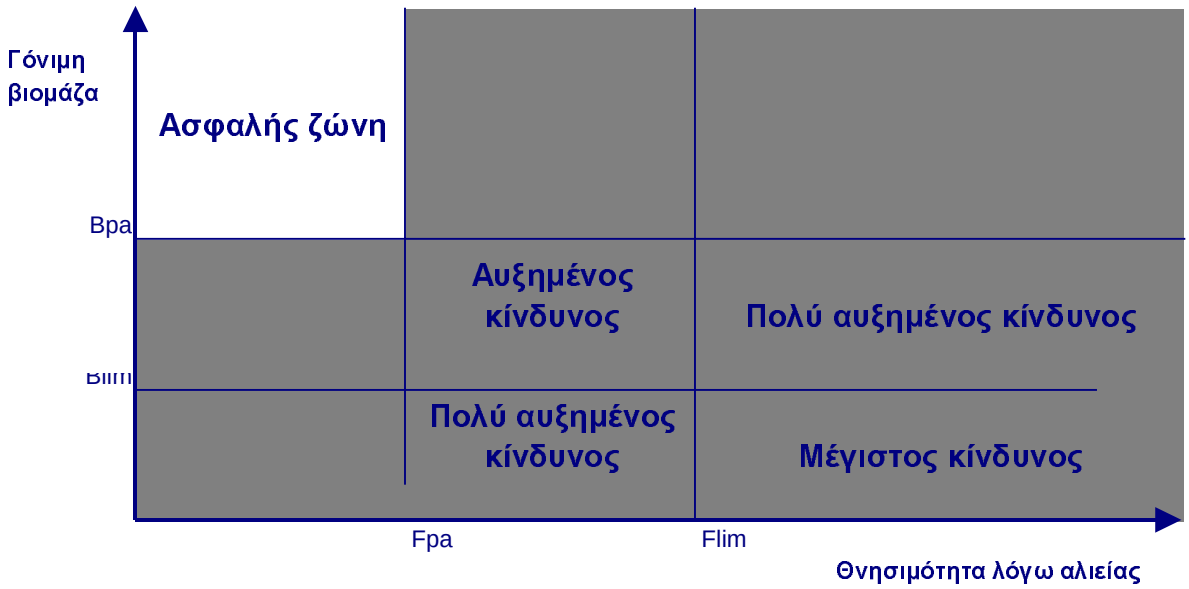
Συμπεράσματα

Η σημερινή βραχυπρόθεσμη προσέγγιση της διαχείρισης των αποθεμάτων σύμφωνα με τους ισχύοντες μηχανισμούς ετήσιας διαπραγμάτευσης των TAC δεν μπορεί να συνεχισθεί επ'άπειρον. Οι προηγούμενες απόπειρες για την εφαρμογή μεσοπρόθεσμων στρατηγικών γνώρισαν πολύ μικρή επιτυχία. Παρόλα αυτά, η ανάγκη για τις στρατηγικές αυτές είναι ακόμη αισθητή και έχει στην πραγματικότητα αυξηθεί λόγω της επιδείνωσης της κατάστασης διαφόρων σημαντικών αποθεμάτων για τα οποία απαιτούνται σχέδια αποκατάστασης.

Ταυτόχρονα, έχουν συγκεντρωθεί τώρα οι συνθήκες για μία αποφασιστική πρόοδο. Οι πρώτες συζητήσεις σχετικά με την προληπτική προσέγγιση κατάληξαν σε μία γενική ενημέρωση για τους κινδύνους της παραδοσιακής προσέγγισης για τον καθορισμό των TAC. Παρά το γεγονός ότι θα ήταν ακόμη καλύτερο να προσαρμοστούν με περαιτέρω διαβουλεύσεις, οι επιστημονικές γνώμες που διατίθενται σήμερα ετοίμασαν το δρόμο για μία πολυετή προσέγγιση. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά το παρελθόν επέτρεψαν τον εντοπισμό των παγίδων που θα έπρεπε να αποφευχθούν.

Μία σειρά θεμάτων θα πρέπει να εξεταστούν λεπτομερέστερα πριν παρουσιαστεί μία επίσημη πρόταση. Οι επιστημονικές βάσεις θα πρέπει να προσδιοριστούν σαφώς. Τα οφέλη μιας πολυετούς προσέγγισης θα εκτιμηθούν μέσω ευρείας κλίμακας συζητήσεων που θα έχουν ως σκοπό την εξεύρεση ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων που κυμαίνονται από την προστασία των αλιευτικών πόρων μέχρι την σταθεροποίηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Ωστόσο όμως, η δυναμική που έχει ήδη αρχίσει, πρέπει να επιτρέψει την εφαρμογή, κατά τα προσεχή έτη, ενός πολύ ευρύτερου πολυετούς πλαισίου από εκείνο που τέθηκε σε εφαρμογή για ορισμένα αποθέματα. Η εν λόγω εφαρμογή δεν πρέπει να αναμένει το πέρας των συζητήσεων για τη μεταρρύθμιση της ΚΑλΠ, γιατί το θέμα είναι επείγον και γιατί θα πρέπει οπωσδήποτε να διατίθεται ένας καλύτερος μηχανισμός καθορισμού των TAC.

Εικόνα 1 – Διάγραμμα της προληπτικής προσέγγισης σύμφωνα με το C.I.E.M.

Εικόνα 2 – Απλός κανόνας λήψης αποφάσεων (Harvest rule)

